

Komission tiedonanto EU:n biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyysjärjestelmän täytäntöönpanosta käytännössä sekä biopolttoaineiden laskentasäännöistä

(2010/C 160/02)

1. EU BIOPOLTTOAINEIDEN JA BIONESTEIDEN KESTÄVYYSJÄRJESTELMÄ

EU:n uuden uusiutuvien energialähteiden politiikan myötä EU on ottanut käyttöön sitovan kestävyysjärjestelmän, joka on kattavin ja edistyskäsittely maailmassa. Sitä sovelletaan sekä EU:ssa valmistettuihin että EU:hun tuotuihin biopolttoaineisiin ja bionesteisiin. Kestävyyskriteerit vahvistetaan uusiutuvien energialähteiden direktiivissä, joka annettiin vuonna 2009 ⁽¹⁾. Biopolttoaineita koskevat vastaavat kriteerit vahvistetaan polttoainelaatudirektiivissä ⁽²⁾.

Tässä tiedonannossa tarkastellaan sitä, miten jäsenvaltiot ja talouden toimijat voivat panna kestävyyskriteerit ja uusiutuvien energialähteiden direktiivissä säädetyt biopolttoaineiden laskentasäännöt täytäntöön käytännössä. Tämä tiedonanto ei ole sitova, vaan se on laadittu jäsenvaltioiden avuksi helpottamaan kestävyyskriteerien yhdenmukaista täytäntöönpanoa. Tähän tiedonantoon on liitetty vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja käsittelevä tiedonanto sekä maaperän hiilivarantojen laskentaa koskevat komission suuntaviivat.

1.1 Johdanto tähän tiedonantoon

Kestävyyskriteereitä sovelletaan sekä EU:ssa valmistettuihin että EU:hun tuotuihin biopolttoaineisiin ja bionesteisiin.

Jäsenvaltioiden on varmistettava kestävyyskriteerien täyttyminen, kun

- 1) biopolttoaineet/bionesteet otetaan huomioon arvioitaessa, saavutetaanko uusiutuvien energialähteiden direktiivissä säädetyt uusiutuvien energialähteiden mukaiset tavoitteet ⁽³⁾,

- 2) biopolttoaineita/bionesteitä käytetään uusiutuvan energian velvoitteiden täyttämiseksi ⁽⁴⁾,
- 3) biopolttoaineiden/bionesteiden kulutusta tuetaan taloudellisesti ⁽⁵⁾,
- 4) biopolttoaineet otetaan huomioon arvioitaessa, saavutetaanko polttoainelaatudirektiivissä säädetty kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoite ⁽⁶⁾,
- 5) biopolttoaineille/bionesteille myönnetään investointi- ja/tai toimintatukea valtiontuesta ympäristönsuojelulle annettujen yhteisön suuntaviivojen mukaisesti (ainoastaan biopolttoaineet) ⁽⁷⁾,
- 6) biopolttoaineet/bionesteet otetaan huomioon sovellettaessa vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävistä ajoneuvoista annettuja säännöksiä, jotka sisältyvät henkilöautojen hiilidioksidipäästöjen vähentämistä koskevaan asetukseen (ainoastaan E85-bioetanoli) ⁽⁸⁾.

Tähän tiedonantoon on liitetty maaperän hiilivarantojen laskentaa koskevat komission suuntaviivat ⁽⁹⁾ – sitova asiakirja, joka on hyväksytty uusiutuvien energialähteiden direktiivin liitteessä V olevan kohdan 10 mukaisesti – sekä vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja käsittelevä tiedonanto ⁽¹⁰⁾.

Tässä tiedonannossa käytettävillä artiklaviittauksilla tarkoitetaan uusiutuvien energialähteiden direktiivin säännöksiä. Jäljempänä oleva taulukko osoittaa, missä kohdassa uusiutuvien energialähteiden direktiivin biopolttoainesäännökset ovat polttoainelaatudirektiivissä. Kun tässä tiedonannossa viitataan ”direktiiviin” tarkoitetaan uusiutuvien energialähteiden direktiiviä. Kun polttoainelaatudirektiivissä on vastaava säännös, viittauksilla tarkoitetaan myös polttoainelaatudirektiiviä.

Taulukko: Artiklat ja liitteet, joihin tässä tiedonannossa viitataan

Uusiutuvien energialähteiden direktiivi	Polttoainelaatudirektiivi
2 artikla: Määritelmät	ei ole
5 artikla: Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuuden laskeminen	ei ole
17 artikla: Biopolttoaineita ja bionesteitä koskevat kestävyyskriteerit	7 b artikla: Biopolttoaineita koskevat kestävyyskriteerit

⁽¹⁾ Direktiivin 2009/28/EY 17 artikla.

⁽²⁾ Direktiivin 98/70/EY 7 b artikla, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/30/EY.

⁽³⁾ 17 artiklan 1 kohdan a alakohta. Asetuksessa (EY) N:o 1099/2008 mainitun ”energian loppukulutuksen” soveltamisalan mukaisesti tämä koskee kansainvälisessä lentoliikenteessä käytettäviä biopolttoaineita (joita myydään jäsenvaltioissa) mutta ei kansainvälisessä meriliikenteessä käytettäviä biopolttoaineita.

⁽⁴⁾ Ks. 17 artiklan 1 kohdan b alakohta; sellaisena kuin ”uusiutuvan energian velvoitteet” ovat määriteltynä uusiutuvien energialähteiden direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa.

⁽⁵⁾ Ks. 17 artiklan 1 kohdan c alakohta; tavallisesti rahoitustukea myönnetään kansallisesta tukijärjestelmästä.

⁽⁶⁾ Polttoainelaatudirektiivin 7 a artikla.

⁽⁷⁾ EUVL C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁽⁸⁾ Asetuksen (EY) N:o 443/2009 6 artikla.

⁽⁹⁾ EUVL L 151, 17.6.2010, s. 19.

⁽¹⁰⁾ Katso tämän virallisen lehden sivu 1.

Uusiutuvien energialähteiden direktiivi	Polttoainelaatudirektiivi
18 artikla: Biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteerien noudattamisen todentaminen	7 c artikla: Biopolttoaineita koskevien kestävyyskriteerien noudattamisen todentaminen
19 artikla: Biopolttoaineiden ja bionesteiden kasvihuonekaasuvaikutuksen laskeminen	7 d artikla: Biopolttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen laskeminen
21 artikla: Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöä liikenteessä koskevat erityissäännökset	ei ole
24 artikla: Avoimuusfoorumi ⁽¹⁾	ei ole ⁽²⁾
Liite III: Liikenteen polttoaineiden energiasisältö	ei ole
Liite V: Biopolttoaineiden, bionesteiden ja niiden fossiilisten vertailukohtien kasvihuonekaasuvaikutuksen laskemista koskevat säännöt	Liite IV: Biopolttoaineiden elinkaarenaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen laskemista koskevat säännöt

⁽¹⁾ Internet-osoite: http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform/transparency_platform_en.htm

⁽²⁾ Komissio julkaisee kaikki polttoainelaatudirektiivin kannalta tärkeät asiakirjat myös mainittua direktiiviä käsittelevällä verkkosivulla.

2. KESTÄVYYSKRITEERIEN KOHDE JA SOVELTAMINEN

Direktiivissä säädetään kestävyyskriteereistä, jotka koskevat kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä ⁽¹⁾, biologiselta monimuotoisuudeltaan rikasta maata ⁽²⁾, maata, johon on sitoutunut paljon hiiltä ⁽³⁾ sekä hyvän maatalouden ja ympäristön käytäntöjä ⁽⁴⁾. Tämä tarkoittaa, ettei kriteereitä sovelleta kaikkiin biopolttoaineisiin/bionesteisiin vaan ainoastaan niihin, jotka mainitut tapaukset kattavat, vaikkakin mainitut tapaukset kattavat niistä tällä hetkellä selkeästi suurimman osan.

2.1 Kasvihuonekaasujen vähennyksiä ja maata koskevat kestävyyskriteerit

Jäsenvaltioiden on vaadittava talouden toimijoita osoittamaan, että asianomaiset biopolttoaineet ja bionesteet täyttävät kasvihuonekaasujen vähennyksiä ja maata koskevat kestävyyskriteerit ⁽⁵⁾. Talouden toimijat voivat tehdä tämän kolmella tavalla:

- 1) toimittamalla toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle asiaa koskevaa tietoa jäsenvaltion asettamien vaatimusten mukaisesti ("kansallinen järjestelmä" – kullakin jäsenvaltiolla on oltava omansa) ⁽⁶⁾,
- 2) käyttämällä "vapaaehtoista järjestelmää", jonka komissio on tunnustanut tähän tarkoitukseen ⁽⁷⁾,
- 3) noudattamalla sellaisen kahden- tai monenvälisen sopimuksen määräyksiä, joka on tehty EU:n kanssa ja jonka komissio on tunnustanut tähän tarkoitukseen ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ 17 artiklan 2 kohta.

⁽²⁾ 17 artiklan 3 kohta.

⁽³⁾ 17 artiklan 4 ja 5 kohta.

⁽⁴⁾ 17 artiklan 6 kohta.

⁽⁵⁾ 18 artiklan 1 kohta.

⁽⁶⁾ 18 artiklan 3 kohta.

⁽⁷⁾ 18 artiklan 4 kohdan toinen alakohta ja 18 artiklan 7 kohta.

⁽⁸⁾ 18 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta ja 18 artiklan 7 kohta.

Eri kriteereiden täytyminen voidaan osoittaa eri menetelmillä.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä, mitkä talouden toimijat ovat velvollisia toimittamaan asianomaiset tiedot. Useimmista liikenteen polttoaineista peritään valmistevero, joka maksetaan kuluutukseen luovuttamisen yhteydessä. ⁽⁹⁾ Vastuu biopolttoainetietojen toimittamisesta olisikin siksi oltava talouden toimijalla, jonka maksettavaksi valmistevero tulee. Tässä yhteydessä olisi oltava saatavilla tietoa kestävyyskriteereistä koko polttoaineketjun osalta ⁽¹⁰⁾.

Bionesteistä ja tietyistä – esimerkiksi sidonnaisajoneuvoissa tai lentoliikenteessä käytettävistä – biopolttoaineista voi olla tarpeen antaa erillisiä säädöksiä, joissa määritellään vastuullinen talouden toimija.

Jäsenvaltioiden on vaadittava talouden toimijoita huolehtimaan siitä, että toimitetuille tiedoille tehdään riittävän tasoinen riippumaton tarkastus ⁽¹¹⁾. Tarkastusta ei kuitenkaan tarvitse teettää, jos talouden toimijat osoittavat kestävyyskriteereiden täyttymisen käyttämällä komission tunnustamaa vapaaehtoista järjestelmää tai noudattamalla kahden- tai monenvälisen sopimuksen määräyksiä. Jos talouden toimijat noudattavat kansallisessa lainsäädännössä säädettyä menettelyä, jäsenvaltioita pyydetään soveltamaan riittävän tasoiselle riippumattomalle tarkastukselle ja ainetasemenetelmälle ⁽¹²⁾ asetettuja vaatimuksia, jotka esitetään vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja käsittelevän tiedonannon kohdassa 2.2 ⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ Ks. direktiivi 2008/118/EY ja direktiivi 2003/96/EY.

⁽¹⁰⁾ Ainoa poikkeus voisi olla polttoaineen jakelusta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt (jos tätä tietoa tarvitaan todellisen arvon laskemiseen). Siksi tässä yhteydessä olisi tarkoituksenmukaista käyttää standardikerrointa.

⁽¹¹⁾ 18 artiklan 3 kohta.

⁽¹²⁾ 18 artiklan 1 kohta.

⁽¹³⁾ On huomattava, että vapaaehtoisessa järjestelmässä yleensä varmistetaan, että talouden toimijat tarkastetaan ennen kuin ne saavat osallistua järjestelmään. Tällainen vaatimus ei ole tarpeen kansallisissa järjestelmissä, joissa kuitenkin voisi olla aiheellista ottaa huomioon talouden toimijoiden yksittäistapauksissa esittämiä vaateita.

2.2 EU:n viljelijöille asetetut maataloutta ja ympäristöä koskevat vaatimukset ja normit ⁽¹⁾

Kriteeriä, joka koskee EU:n viljelijöille asetettuja maataloutta ja ympäristöä koskevia vaatimuksia ja normeja, sovelletaan ainoastaan sellaisiin biopolttoaineisiin/bionesteisiin, jotka on valmistettu EU:sta peräisin olevista raaka-aineista. Toisin kuin muiden kriteerien kohdalla, direktiivissä ei säädetä tämän kriteerin täyttymisen todentamisesta ⁽²⁾. Jäsenvaltioiden odotetaan varmistavan omien käytettävissä olevien valvontajärjestelmiensä ⁽³⁾ avulla, että viljelijät täyttävät nämä vaatimukset. Jos jäsenvaltion alueella toimii viljelijöitä, jotka toimittavat raaka-aineita biopolttoaineita/bionesteitä varten mutta jotka eivät kuulu valvontajärjestelmän piiriin, jäsenvaltion on sisällytettävä heidät sen piiriin.

Jos valvontajärjestelmä osoittaa, ettei tämä kriteeri täyty, asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava, että tämä asia otetaan huomioon kohdassa 1 luetelluissa tapauksissa.

2.3 Kestävyysskriteereiden kattamat materiaalit

Kuten direktiivissä määritellään, "biopolttoaineilla" tarkoitetaan nestemäisiä tai kaasumaisia liikenteessä käytettäviä polttoaineita, jotka tuotetaan biomassasta, ja "bionesteillä" biomassasta muuhun energiakäyttöön kuin liikennettä varten tuotettuja nestemäisiä polttoaineita ⁽⁴⁾. Jälkimmäinen määritelmä kattaa siis ainoastaan nestemäiset polttoaineet. Tämä tarkoittaa, että kestävyysskriteereitä sovelletaan liikenteessä käytettävään biokaasuun muttei lämmityksessä tai sähköntuotannossa käytettävään biokaasuun.

Direktiivissä mainitaan monentyyppisiä biopolttoaineita ⁽⁵⁾, mutta näillä luetteloilla pyritään ainoastaan helpottamaan direktiivin täytäntöönpanoa, eivätkä ne ole tyhjentäviä. Myös sellaiset biopolttoaineet ja bionesteet, joita direktiivissä ei ole lueteltu, voidaan ottaa huomioon pyrittäessä saavuttamaan direktiivin tavoitteet.

Termin "bionesteet" katsotaan kattavan suuren viskositeetin nesteet, joita ovat muun muassa käytetty ruokaöljy, eläinperäiset rasvat, palmuöljy, raaka mäntyöljy ja mäntypiki.

Jätteistä ja muista kuin maatalouden, vesiviljelyn, kalastuksen ja metsätalouden tähteistä saatujen biopolttoaineiden/bionesteiden on täytettävä ainoastaan kasvihuonekaasujen vähennyksiä koskeva kestävyysskriteeri ⁽⁶⁾. Jätteiden ja tähteiden määritelmää tarkastellaan lähemmin jäljempänä kohdassa 5. Maatalouden, vesiviljelyn, kalastuksen ja metsätalouden tähteet ovat tähteitä, jotka saadaan suoraan asianomaisilta tuotannonaloilta; niihin ei lueta kyseisiin aloihin liittyviltä tuotannonaloilta peräisin olevia tähteitä eikä prosessitähteitä.

2.4 Kestävyysskriteereiden yhdenmukaistaminen

Direktiivin kestävyysskriteerit on yhdenmukaistettu yhteisössä kokonaisuudessaan. Ne hyväksyttiin EY:n perustamissopimuksen

95 artiklan (sisämarkkinat) nojalla. Siksi jäsenvaltiot eivät saa asettaa omia lisäkriteereitä edellä kohdassa 1 luetelluissa tapauksissa 1–4 ⁽⁷⁾. Tämä tarkoittaa, etteivät jäsenvaltiot saa näissä tapauksissa kieltäytyä ottamasta huomioon biopolttoaineita/bionesteitä muiden kestävyyssyiden kuin direktiivissä säädettyjen kestävyysskriteerien perusteella ⁽⁸⁾. Jos jotkin biopolttoaineet/bionesteet kuitenkin ovat muita hyödyllisempiä mutta kalliimpia tuottaa, kansallisissa tukijärjestelmissä voidaan ottaa huomioon niiden korkeammat tuotantokustannukset ⁽⁹⁾.

2.5 Kestävyystietojen julkistaminen

Jäsenvaltiot saavat talouden toimijoilta tietoa kestävyysskriteerien täyttymisestä. Ne saavat myös tietoa kaikkien – niin fossiilisten kuin uusiutuvien – tieliikenteen polttoaineiden alkuperämaasta ja ostopaikasta ⁽¹⁰⁾. Direktiivissä ei vaadita jäsenvaltioita julkistamaan tällaista tietoa eikä myöskään kiellätä niitä julkistamasta sitä. Komissio kannustaa tietoa julkistavia jäsenvaltioita julkistamaan sitä kaikista polttoaineista yhdenmukaisella tavalla. Komissio katsoo, että jos jäsenvaltio päättää julkistaa tällaista tietoa, sen olisi otettava huomioon, että tieto voi yrityksen kannalta olla kaupallisesti arkaluonteista.

Komissio tekee jäsenvaltioilta saamistaan kootuista biopolttoaine- ja bionestetiedoista koosteen ja julkistaa sen avoimuusfoorumilla yhteenvetona. ⁽¹¹⁾

3. KASVIHUONEKAASUVAIKUTUKSEN LASKEMINEN

Direktiivissä vaaditaan, että kasvihuonekaasupäästöjen on vähennyttävä vähintään 35 prosenttia (vähintään 50 prosenttia tammikuusta 2017 alkaen ja vähintään 60 prosenttia tammikuusta 2018 alkaen sellaisten laitosten osalta, joissa tuotanto on alkanut aikaisintaan vuonna 2017) ⁽¹²⁾. Direktiivissä esitetään laskentamenetelmät tällaiselle vähennykselle ("todellinen arvo") ja "oletusarvoille", myös "eritellyille oletusarvoille", joiden avulla voidaan joissakin tapauksissa osoittaa kriteerin täyttyminen.

3.1 Poikkeus, joka koskee 23. tammikuuta 2008 toiminnassa olleita laitoksia

Niiden biopolttoaineiden/bionesteiden, jotka on tuotettu 23. tammikuuta 2008 toiminnassa olleissa laitoksissa, tarvitsee täyttää kasvihuonekaasujen vähennystä koskeva kriteeri vasta 1. huhtikuuta 2013 ⁽¹³⁾. Näin esimerkiksi vehnäetanolilaitoksilla, joissa käytetään ruskohiiltä polttoaineena, ja palmuöljypuristamoilla, joissa ei oteta talteen metaania, on aikaa mukauttaa prosessejaan. Laitoksen käsite kattaa kaikki tuotantoprosessissa käytettävät jalostuslaitokset. Sillä ei pidä ymmärtää tarkoitettavan tuotantolaitoksia, jotka on voitu tarkoituksella lisätä tuotantoketjuun ainoastaan siksi, että voitaisiin hyötyä mainituissa

⁽¹⁾ 17 artiklan 6 kohta.

⁽²⁾ 18 artiklan 1 kohta.

⁽³⁾ Asetuksen (EY) N:o 73/2009 22 artiklan nojalla.

⁽⁴⁾ 2 artikla.

⁽⁵⁾ Esim. liitteet III ja V.

⁽⁶⁾ 17 artiklan 1 kohta.

⁽⁷⁾ Tämä ei koske kohdassa 1 lueteltuja tarkoituksia 5 ja 6.

⁽⁸⁾ 17 artiklan 8 kohta.

⁽⁹⁾ Ks. johdanto-osan 89 ja 95 kappale sekä yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle.

⁽¹⁰⁾ Polttoainelaatudirektiivin 7 a artiklan 1 kohdan a alakohta.

⁽¹¹⁾ 18 artiklan 3 kohta.

⁽¹²⁾ 17 artiklan 2 kohta.

⁽¹³⁾ 17 artiklan 2 kohdan viimeinen alakohta.

säännöksessä säädetystä poikkeuksesta. Jos vähintään yksi tällaisista tuotantoketjussa käytettävistä jalostuslaitoksista oli toiminnassa viimeistään 23. tammikuussa 2008, kriteeriä, joka koskee kasvihuonekaasujen vähentämistä vähintään 35 prosentilla, sovelletaan vasta 1. huhtikuuta 2013 alkaen.

3.2 Oletusarvot

Direktiivissä säädetään oletusarvoista, joita talouden toimijat voivat käyttää antaakseen näyttöä kasvihuonekaasujen vähennyksiä koskevan kriteerin täyttymisestä ⁽¹⁾. Tämän tiedonannon liitteessä I annetaan ohjeita siitä, missä tapauksissa oletusarvoja voidaan käyttää, mukaan luettuna tapaukset, joissa voidaan käyttää eriteltyjen oletusarvojen ja todellisten arvojen yhdistelmiä ⁽²⁾.

Komissio päivittää oletusarvoja tarpeen mukaan. Oletusarvojen päivittämistä selostetaan vapaaehtoisia järjestelmiä ja oletusarvoja käsittelevässä tiedonannossa.

Direktiivissä säädetään myös tyypillisistä arvoista, jotka koskevat biopolttoaineista peräisin olevia kasvihuonekaasupäästöjä ⁽³⁾. Tyypillisiä arvoja ei ole tarkoitettu talouden toimijoiden käyttöön, vaan ne ovat väline, jota jäsenvaltiot voivat käyttää, kun ne laativat komissiolle joka toinen vuosi kertomuksen edistymisestä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian edistymisessä ja käytössä ⁽⁴⁾.

3.3 Todellisen arvon laskeminen

Kasvihuonekaasuvähennyksiä koskevia todellisia arvoja voidaan käyttää aina riippumatta siitä, onko kyseessä olevalle biopolttoaineelle/bionesteelle vahvistettu oletusarvo vai ei. Todellisen arvon laskentamenetelmät esitetään direktiivin liitteessä V olevassa C osassa.

Laskentaan ei näytä olevan tarpeen sisällyttää sellaisia tekijöitä, jotka vaikuttavat tulokseen vain vähän tai eivät vaikuta siihen lainkaan, kuten prosessikemikaaleja, joita käytetään vain vähäisiä määriä ⁽⁵⁾.

Viljelystä aiheutuvien päästöjen laskennassa voidaan todellisten arvojen sijaan käyttää keskiarvoja (tietyn maantieteellisen alueen osalta) ⁽⁶⁾. Tämä voi olla erityisen hyödyllistä sellaisten raaka-aineiden tapauksessa, joille ei ole vahvistettu oletusarvoa, ja sellaisten EU:n alueiden kannalta, joilla oletusarvoja ei joidenkin raaka-aineiden osalta saa käyttää ⁽⁷⁾. Jäsenvaltiot voivat laatia luetteloita tällaisista keskiarvoista. Keskiarvot voidaan myös sisällyttää osaksi vapaaehtoisia järjestelmiä, joissa tarkastellaan kasvihuonekaasupäästöjen vaikutusta ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Liite V.

⁽²⁾ Olisi huomattava, että päästöjen osoittaminen sivutuotteille on otettu huomioon (eriteltyjen) oletusarvojen laskennassa.

⁽³⁾ Liite V.

⁽⁴⁾ 22 artiklan 2 kohta.

⁽⁵⁾ On huomattava, että kasvihuonekaasujen vähennyksiä koskevat luvut on pyöristetty lähimpään prosenttiyksikköön.

⁽⁶⁾ Liitteessä V olevan C osan 6 kohta.

⁽⁷⁾ 19 artiklan 2 ja 3 kohta.

⁽⁸⁾ 18 artiklan 4 kohta.

Komissio aikoo julkistaa avoimuusfoorumillaan esimerkkejä todellisten arvojen laskemisesta selityksineen sekä oletusarvojen määrittämiseen käytetystä data-aineistosta johdettuja vakioarvoja, joita voidaan käyttää todellisten arvojen laskemiseen tiettyjen kertomien osalta.

Lisätietoja kasvihuonekaasuvaikutuksen laskentamenetelmästä on tämän tiedonannon liitteessä II.

4. MAATA KOSKEVIEN KRITEERIEN TÄYTTÄMINEN

Direktiivissä määritellään maaluokat, jotka ovat biologiselta monimuotoisuudeltaan rikkaita ⁽⁹⁾. Tällaisesta maasta ei saa hankkia raaka-aineita biopolttoaineita/bionesteitä varten.

Direktiivissä määritellään myös maaluokat, joihin on sitoutunut paljon hiiltä ⁽¹⁰⁾. Raaka-ainetta ei saa hankkia biopolttoaineita/bionesteitä varten maasta, joka kuului johonkin näistä maaluokista tammikuussa 2008 muttei kuulu enää.

Direktiivi sallii poikettavan joistakin näistä kriteereistä, jos tarvittavaa näyttöä toimitetaan.

Maan, joka kuuluu useampaan kuin yhteen edellä mainituista maaluokista, on täytettävä kaikki asianomaiset kriteerit. Se, että jostakin kriteeristä saa poiketa, ei merkitse sitä, että myös muista kriteereistä saa poiketa.

4.1 Maa, joka on biologiselta monimuotoisuudeltaan rikas

Raaka-aineita ei saa hankkia aarniometsästä, muusta puustoisesta maasta, osoitetuilta luonnonsuojelualueilta eikä biologisesti erityisen monimuotoiselta ruohoalueelta ⁽¹¹⁾. Komissio aikoo vuonna 2010 vahvistaa kriteerit ja maantieteelliset alueet sen määrittelemiseksi, millaista ruohoaluetta voidaan pitää biologisesti erityisen monimuotoisena ⁽¹²⁾.

Tästä vaatimuksesta voidaan kuitenkin poiketa, kun kyseessä on ei-luonnontilainen biologisesti erityisen monimuotoinen ruohoalue, jos esitetään näyttöä siitä, että raaka-aineen korjuu on tarpeen alueen säilyttämiseksi maankäytöstatukseltaan ruohoalueena. Kun kyseessä on luonnonsuojelualue, vaatimuksesta voidaan poiketa, jos esitetään näyttöä siitä, ettei raaka-aineen tuotanto haittaa asianomaista luonnonsuojelutarkoitusta ⁽¹³⁾. Komissio on tietoinen siitä, että Euroopan standardointikomitea (CEN) pohtii paraikaa sitä, millaista tämän näytön olisi oltava.

⁽⁹⁾ 17 artiklan 3 kohta.

⁽¹⁰⁾ 17 artiklan 4 ja 5 kohta.

⁽¹¹⁾ 17 artiklan 3 kohta.

⁽¹²⁾ Asiaa koskevat julkisen kuulemisen asiakirjat ovat saatavilla internet-osoitteessa http://ec.europa.eu/energy/renewables/consultations/2010_02_08_biodiverse_grassland_en.htm

⁽¹³⁾ 17 artiklan 3 kohdan b alakohhta; koskee sen i ja ii luetelmakohtaa.

(¹¹) Esimerkiksi EU:n yhteisen maatalouspolitiikan alalla käytettävä yhdenmukainen hallinto- ja valvontajärjestelmä (IACS).

5. BIOPOLTTOAINEIDEN LASKENTASÄÄNNÖT

5.1 Uusiutumattomista lähteistä vain osittain peräisin olevien polttoaineiden laskeminen

Jotkin polttoaineet koostuvat uusiutuvista raaka-ainesta vain osittain. Muutamille tällaisista polttoaineista, kuten ETBelle, ilmoitetaan direktiivin liitteessä III tavoitelaskentaa varten, miten suuri prosenttiosuus siitä on peräisin uusiutuvista lähteistä. ⁽¹⁾ Niihin polttoaineisiin, joita ei ole lueteltu liitteessä III, mukaan luettuna polttoaineet, jotka valmistetaan joustavissa prosesseissa, joista ei aina saa saman lähdeyhdistelmän eriä, olisi aiheellista soveltaa monipolttoainelaitoksissa tuotettuun sähköön sovellettavaa sääntöä: "kunkin energialähteen osuus lasketaan sen energiasisällön perusteella". ⁽²⁾

Edellä tarkoitettujen polttoaineiden biomassasta saadun osan on täytettävä asianmukainen kynnysarvo, jotta kasvihuonekaasujen vähennyksiä koskeva kestävyyskriteeri täyttyy. Muutamille tällaisille polttoaineille, kuten ETBelle, direktiivissä vahvistetaan oletusarvot.

Direktiivin liitteessä III esitettyjä prosenttiosuuksia sovelletaan myös, kun arvioidaan, onko biopolttoaineita sisältävät polttoaineet varustettava myyntipisteissä erityisellä merkinnällä. ⁽³⁾ Esimerkiksi bensiiniä, joka sisältää 20 prosenttia ETBEä, ei tarvitsisi varustaa erityisellä merkinnällä, koska siitä alle 10 prosenttia on peräisin uusiutuvista lähteistä.

5.2 Biopolttoaineet, joilla on kaksinkertainen painoarvo

Joillakin biopolttoaineilla on kaksinkertainen painoarvo, kun arvioidaan sen tavoitteen saavuttamista, joka koskee uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energian 10 prosentin osuutta kaikessa liikenteessä vuonna 2020, ja kansallisten uusiutuvia energialähteitä koskevien veloitteiden noudattamista. ⁽⁴⁾ Kaikilla muilla biopolttoaineilla on yksinkertainen painoarvo. Jos bio-

polttoaine valmistetaan vain osittain sellaisista raaka-aineista, joilla on kaksinkertainen painoarvo, vain tämä polttoaineen osa lasketaan kaksinkertaisesti. ⁽⁵⁾

Kaksinkertaisen painoarvon biopolttoaineita ovat muun muassa jätteistä ja tähteistä saatavat polttoaineet.

Direktiivissä itsessään ei anneta jätteen eikä tähteen määritelmää. Komissio katsoo, että nämä käsitteet olisi tulkittava direktiivin tavoitteiden mukaisesti

— kaksinkertaisen laskennan yhteydessä siten, että raaka-ainevalikoimaa monipuolistetaan ⁽⁶⁾,

— kasvihuonekaasumenetelmien yhteydessä siten, ettei päästöjä osoiteta sellaisille sivutuotteille, joihin tuotannolla ei ole pyrittä; tällainen sivutuote on muun muassa vehnäntuotannosta peräisin oleva olki. ⁽⁷⁾

Tässä yhteydessä jätteellä voidaan ymmärtää mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä. ⁽⁸⁾ Raaka-aineita, joita on tarkoituksellisesti muunneltu, jotta ne luettaisiin jätteeksi (esimerkiksi lisäämällä jäteainesta ainekseen, joka ei ole jätettä), ei pidetä jätteenä.

Tässä yhteydessä tähteitä voivat olla

— maatalouden, vesiviljelyn, kalastuksen ja metsätalouden tähteet; sekä

— prosessitähteet.

Prosessitähde on aine, joka ei ole lopputuote, johon tuotantoprosessilla suoraan pyritään. Prosessitähde ei ole tuotantoprosessin päällimmäinen tavoite, eikä prosessia ole tarkoituksellisesti muunneltu sen tuottamiseksi.

Tähteitä ovat esimerkiksi raaka glyseroli, mäntypiki ja lanta.

⁽¹⁾ 5 artiklan 5 kohta.

⁽²⁾ 5 artiklan 3 kohta.

⁽³⁾ 21 artiklan 1 kohta.

⁽⁴⁾ 21 artiklan 2 kohta.

⁽⁵⁾ Tämä osa on fyysinen osuus (kestävyyskriteereiden ainetasejärjestelmää ei sovelleta tähän säännökseen).

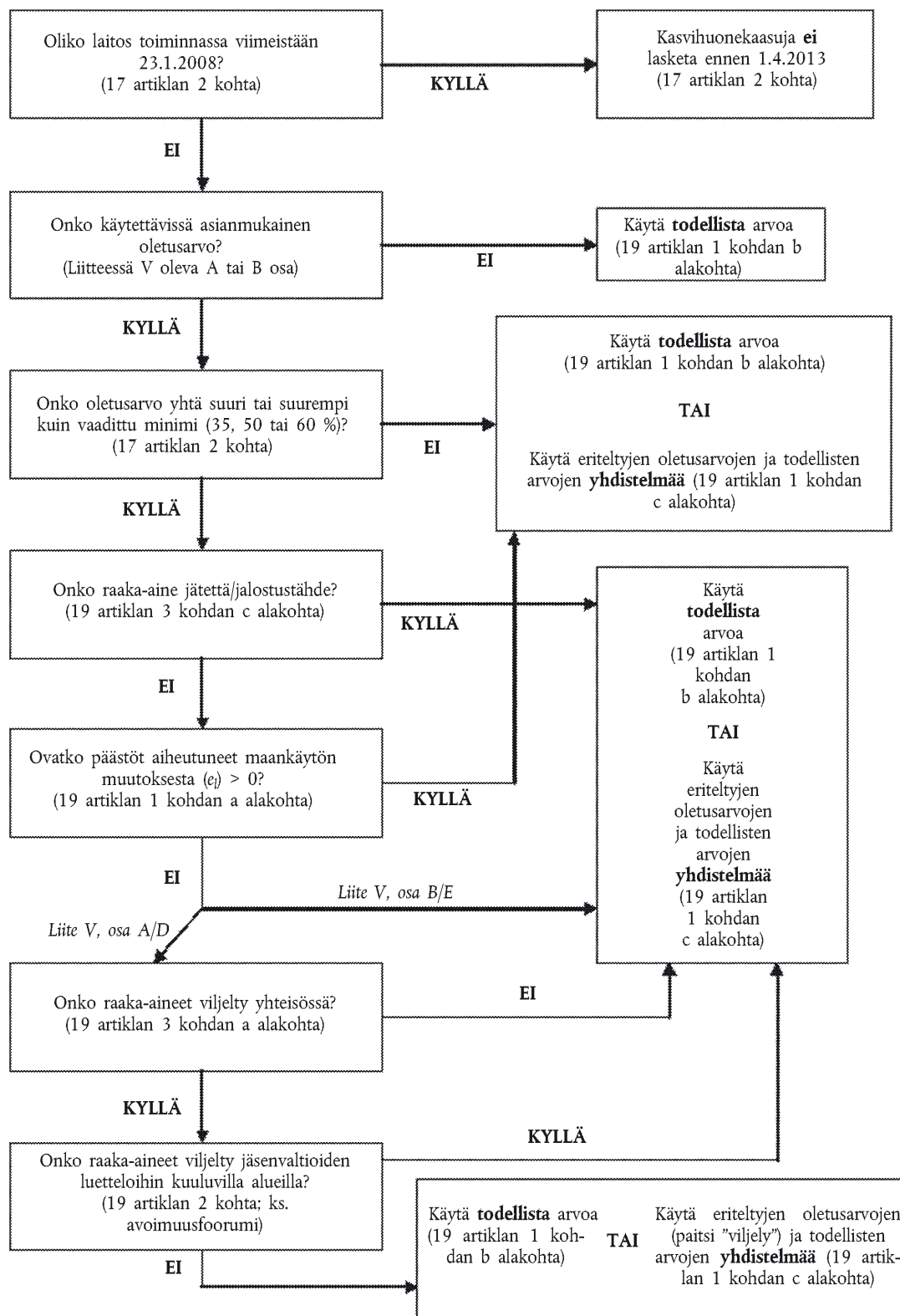
⁽⁶⁾ Uusiutuvien energialähteiden direktiivin johdanto-osan 89 kappale.

⁽⁷⁾ Liitteessä V olevan C osan 18 kohta.

⁽⁸⁾ Mukaan luettuna materiaalit, jotka on vedettävä pois markkinoilta terveys- tai turvallisuussyistä.

LIITE I

Kasvihuonekaasuvaikutuksen laskentamenetelmät

LIITE II

Kasvihuonekaasuvaikutuksen laskentamenetelmät – muut tekijät

Paremmista maatalouskäytännöistä johtuvasta maaperän hiilikertymästä saatavat vähennykset päästöissä (direktiivin liitteessä V olevan C osan 1 kohta)

Parempia maatalouskäytäntöjä voivat olla esimerkiksi

- maanmuokkauksen vähentäminen tai lopettaminen,
- viljelykierron ja/tai suojakasvuston parantaminen, mukaan luettuna kasvintähteistä huolehtiminen,
- lannoitteen tai lannan käsittelyn parantaminen,
- maanparannusaineiden (esimerkiksi kompostit) käyttö.

Tällaisista parannuksista saatavat päästövähennykset voidaan ottaa huomioon, jos esitetään näyttöä siitä, että maaperän hiilikertymä on kasvanut, tai jos esitetään vankkaa ja tarkistettavissa olevaa näyttöä siitä, että sen voidaan kohtuudella olettaa kasvaneen asianomaisten raaka-aineiden viljelyn aikana ⁽¹⁾.

Päästövähennykset ilmaistuna hiilidioksidiekvivalenttigrammoina polttoaineen megajoulea kohti (g CO_{2eq}/MJ) voidaan laskea direktiivin liitteessä V olevan C osan 7 kohdassa (Menetelmät) esitetyllä kaavalla siten, että korvataan jakaja "20" asianomaisten kasvien viljelyajalla (vuosina).

Viljely (direktiivin liitteessä V olevan C osan 6 kohta)

Panokset/muuttujat, jotka vaikuttavat viljelystä aiheutuviin päästöihin, ovat tavallisesti seuraavat: siemenet, polttoaine, lannoite, torjunta-aine, tuotto ja viljelyalan N₂O-päästöt. Tässä yhteydessä ei oteta huomioon sitä lyhyttä hiilikiertoa, jonka aikana hiilidioksidi on varastoituna kasveihin; tämän vastapainoksi huomioon ei oteta myöskään 13 kohdassa tarkoitettuja käytössä olevasta polttoaineesta aiheutuvia päästöjä.

Viljelyä koskevassa menetelmässä voidaan tosiasiallisten arvojen sijaan käyttää keskiarvoja, kun kyseessä ovat pienemmät maantieteelliset alueet kuin oletusarvojen laskemisessa on käytetty. Oletusarvot on (yhtä poikkeusta lukuun ottamatta) laskettu maailmanlaajuisia tasoa varten. Direktiivi kuitenkin rajoittaa niiden käyttöä EU:ssa. Rajoitukset koskevat NUTS 2 -tasoa ⁽²⁾. Siksi näyttää siltä, että EU:ssa keskiarvoja olisi sovellettava NUTS 2 -tasoon tai tätä yksityiskohtaisempaan tasoon. Vastaava taso olisi luonnollisesti aiheellinen myös EU:n ulkopuolella.

N₂O-päästöt (direktiivin liitteessä V olevan C osan 6 kohta)

Asianmukainen tapa ottaa huomioon maaperästä aiheutuvat N₂O-päästöt on IPCC-menetelmä, mukaan luettuna siinä kuvatut "suorat" ja "epäsuorat" N₂O-päästöt ⁽³⁾. Talouden toimijat voivat käyttää IPPC:n kaikkia kolmea Tier-tasoa. Tier 3 -taso, joka perustuu yksityiskohtaiseen mittaukseen ja/tai mallintamiseen, vaikuttaa soveltuvan paremmin "alueellisten" viljelyarvojen (ks. tämän tiedonannon kohta 3.3) kuin muuhun todellisten arvojen laskemiseen.

Maankäytön muutos (direktiivin liitteessä V olevan C osan 7 ja 10 kohta)

Maankäytön muutos olisi ymmärrettävä viittauksena muutoksiin IPPC:n käyttämien kuuden maankäyttöluokan (metsämaa, ruohikkoalueet, maatalousmaa, kosteikot, rakennetut alueet ja muut maa-alueet) välillä, mukaan luettuna seitsemäs luokka eli monivuotiset viljelykasvit, joiden juuristoa ei yleensä korjata joka vuosi, kuten lyhytkiertoinen energiapuut ja öljypalmu ⁽⁴⁾. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että muutos ruohikkoalueesta maatalousmaahan on maankäytön muutos, mutta muutos yhdestä viljelykasvista (kuten maissi) toiseen (kuten rypsi) ei. Maatalousmaa kattaa kesantomaan (maa, jonka annetaan levätä yhden tai useamman vuoden ajan ennen kuin viljely aloitetaan uudestaan). Hallinnointitoimissa, maanmuokkauksikäytännössä tai lannankäytössä tapahtunutta muutosta ei pidetä maankäytön muutoksena.

⁽¹⁾ Maaperän hiilikertymämittauksia voidaan pitää tällaisena näyttönä esimerkiksi silloin, kun ensimmäinen mittaus tehdään ennen viljelyn aloittamista ja seuraavat säännöllisesti useiden vuosien välein. Tällaisessa tapauksessa maaperän hiilikertymän kasvua olisi arvioitava asiaankuuluvalla tieteellisellä menetelmällä, kunnes toinen mittaus on saatavilla. Toisesta mittauksesta lähtien mittausten avulla arvioitaisiin maaperän hiilikertymän kasvua ja laajuutta.

⁽²⁾ 19 artiklan 2 ja 3 kohta. Nämä alueet on määritelty asetuksen (EY) N:o 1059/2003 liitteessä I. Alueiden interaktiiviset kartat ovat saatavilla Internet-osoitteessa http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/home_regions_en.html

⁽³⁾ Ks. 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, nide 4, luku 11, saatavilla Internet-osoitteessa http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4_Volume4/V4_11_Ch11_N2O&CO2.pdf

⁽⁴⁾ Koska tällaisella maalla on sekä maatalous- että metsämaan piirteitä.

Lisätietoja laskentaperiaatteista on maaperän hiilivarantojen laskennasta annetuissa suuntaviivoissa⁽¹⁾. Komissio aikoo julkistaa avoimuusfoorumillaan esimerkin selityksineen siitä, miten lasketaan maankäytön muutoksesta johtuvista hiilivarantomuutoksista aiheutuvia päästöjä.

Sähköverkon päästötaso (direktiivin liitteessä V olevan C osan 11 kohta)

Direktiivissä vaaditaan keskimääräisen päästötason käyttämistä "tietyllä alueella". EU:n tapauksessa on kaikkein loogisinta valita alueeksi koko EU. Kolmansien maiden tapauksessa kansallinen keskiarvo voisi olla tarkoituksenmukainen valinta, koska sähköverkkoja ei yleensä ole kytketty toisiinsa maiden rajojen yli.

Energian osoittaminen (direktiivin liitteessä V olevan C osan 17 ja 18 kohta)

Tätä sääntöä sovellettaessa olisi käytettävä koko (sivu)tuotteen eikä ainoastaan sen kuivaosan alemmaa lämpöarvoa. Monissa tapauksissa ja erityisesti lähes kuivien tuotteiden osalta jälkimmäinen voisi kuitenkin antaa tulokseksi riittävän likiarvon.

Koska lämmöllä ei ole alemmaa lämpöarvoa, sille ei voida osoittaa päästöjä tällä perusteella.

Päästöjä ei pitäisi osoittaa myöskään viljelykasvien tähteille ja prosessitähteille, koska niistä ei katsota aiheutuvan päästöjä ennen niiden keräämistä⁽²⁾, eikä jätteille. Lisätietoja jätteistä ja tähteistä on tiedonannon kohdassa 5.2.

Osoittamisen olisi tapahduttava heti sen prosessivaiheen jälkeen, jonka tuloksena sivutuote (aine, joka yleensä on varastoitavissa tai pidettävissä kaupan) ja biopoltoaine/bioneste/välituote saadaan. Tätä prosessivaihetta voi laitoksessa seurata ns. loppupään jalostusvaihe, jossa tuotetta jalostetaan lisää. Jos kuitenkin asianomaisten (sivu)tuotteiden loppupään jalostusvaihe liittyy (materiaalin tai energian takaisinkytkennän kautta) johonkin alkupään jalostusvaiheen osaan, järjestelmää pidetään "jalostamona"⁽³⁾. Tällöin osoittamisen olisi tapahduttava kaikissa niissä kohdissa, joissa tuotteelle ei tehdä sellaista loppupään prosessointia, joka liittyy materiaalin tai energian takaisinkytkennän kautta johonkin alkupään jalostusvaiheen osaan.

Sähkön ja lämmön yhteistuotannosta saatava sähkö (direktiivin liitteessä V olevan C osan 16 kohta)

Edellä mainitussa 17 kohdassa olevaa yleistä osoittamissääntöä ei sovelleta sähkön ja lämmön yhteistuotannosta saatavaan sähköön, kun yhteistuotannossa käytetään 1) fossiilisia polttoaineita, 2) bioenergiaa, joka ei ole saman prosessin sivutuote tai 3) viljelykasvien tähteitä riippumatta siitä, ovatko ne saman prosessin sivutuote. Sähkön ja lämmön yhteistuotannosta saatavaan sähköön sovelletaan sen sijaan 16 kohdassa olevaa sääntöä seuraavasti:

- a) jos yhteistuotanto tuottaa lämpöä biopoltoaineen/bionesteen jalostuksen lisäksi myös muihin tarkoituksiin, yhteistuotannon koko olisi laskentaa varten pienennettävä teoreettisesti siihen kokoon, joka on tarpeen biopoltoaineen/bionesteen tuottamiseen tarvittavan lämmön toimittamiseksi; yhteistuotannon pääasiallista sähköntuotantoa olisi pienennettävä teoreettisesti samassa suhteessa;
- b) kun teoreettinen mukautus on tehty ja mahdolliset tosiasialliset sisäiset sähköntarpeet katettu, jäljelle jäävälle sähkön määrälle olisi myönnettävä kasvihuonekaasupäästöhyvitys, joka olisi vähennettävä jalostuspäästöistä;
- c) tämä etu on yhtä suuri kuin elinkaarenaikaiset päästöt, jotka voidaan osoittaa samantyyppisestä polttoaineesta saatavan vastaavansuuruisen sähkömäärän tuotantoon voimalaitoksessa.

Fossiilinen vertailukohta (direktiivin liitteessä V olevan C osan 19 kohta)

Biopoltoaineiden fossiilinen vertailukohta on tällä hetkellä 83,8 g CO_{2eq}/MJ. Jatkossa tämän arvon sijaan käytetään "yhteisössä käytettävästä bensiinin ja dieselpolttoaineen fossiilisesta osasta peräisin olevien päästöjen viimeisimpiä käytävissä olevia keskiarvoja" heti, kun ne saadaan polttoainelaatudirektiivin mukaisesti toimitettavista kertomuksista⁽⁴⁾.

Mainitut kertomukset on toimitettava kerran vuodessa vuodesta 2011 alkaen. Jos fossiilisen vertailukohdan uusi arvo on mahdollista laskea, komissio julkistaa sen avoimuusfoorumilla päivämäärineen, josta lähtien arvoa voidaan pitää "käytävissä olevana" ja josta lähtien sitä myös on käytettävä. Kun komissio seuraavan kerran muuttaa direktiivissä säädettyjä tyypillisiä arvoja ja oletusarvoja, se ottaa huomioon uuden arvon viimeisimmän päivityksen.

⁽¹⁾ EUVL L 151, 17.6.2010, s. 19.

⁽²⁾ Vastaavasti, kun näitä materiaaleja käytetään raaka-aineina, ne eivät aiheuta päästöjä ennen niiden keräämistä.

⁽³⁾ Cf. Annex V, part C, point 18 last subparagraph.

⁽⁴⁾ Polttoainelaatudirektiivin 7 a artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden osoittamien (tietoliikenteen) polttoaine-/energiatoimittajien on ilmoitettava nimetyille viranomaisille seuraavat tiedot: 1) kunkin toimitetun polttoaine- tai energiatyyppin kokonaismäärä sekä tiedot ostopaikasta ja alkuperästä sekä 2) elinkaarenaikaiset kasvihuonekaasupäästöt energiayksikköä kohti.